

ביטחון סוציאלי SOCIAL SECURITY

כתב עת בנושאי רווחה ומדיניות חברתית / Israel Journal of Social Policy

**קול קורא למאמרים, מאמרי דעה וסדנה מחקרית
לגיליון מיוחד של כתב העת ביטחון סוציאלי בנושא
"חיסכון לכל ילד": תמונת מצב בהווה ומבט לעתיד**

עורכים אורחים: ד"ר אבישי בניש וד"ר תהילה רפאלי

בחודש ינואר 2017 נכנס לתוקפו חוק "חיסכון לכל ילד" - תוכנית הביטחון הסוציאלי המשמעותית ביותר שאומצה בישראל בעשורים האחרונים. במסגרת התוכנית המוסד לביטוח לאומי מפקיד חיסכון חודשי בסך 50 ש"ח לכל הילדים אזרחי ישראל בני 0 - 18 לקופת גמל או לחיסכון במסלול בנקאי, בהתאם לבחירת ההורים.

התוכנית מבוססת על מודלים קיימים בעולם של תוכניות חיסכון לשם פיתוח נכסים לילדים (CDA: Child Development Accounts), שנועדו להבטיח לילדים מעבר לחיים הבוגרים כאשר בידם סכום כסף המאפשר רכישת נכסים (כגון דיור והשכלה או פתיחת עסק). תוכנית ה-CDA מבוססת על תיאוריית צבירת הנכסים (Asset Building Theory), שפיתח בתחילת שנות התשעים פרופ' מייקל שרדן מאוניברסיטת וושינגטון בסנט לואיס. על פי תיאוריה זו, חיסכון מאפשר לאדם שליטה על המשאבים, ביטחון כלכלי ויכולת להתמודד עם הוצאות לא צפויות. הוא אף נתפס כמספק הזדמנויות לאוכלוסיות שחוו חסמים להזדמנויות ומאפשר יצירת נכסים לטווח ארוך. תיאוריה זו מציעה לנקוט פעולות שיעודדו אנשים החיים בעוני לחסוך כדי לצבור נכסים שיוציאו אותם ואת בני משפחותיהם מהמחסור שנקלעו אליו.

יוזמות מדיניות לקידום הרעיון להנהיג חיסכון לילדים הועלו בישראל כבר בתחילת שנות האלפיים על ידי אנשי אקדמיה, משרדי ממשלה והמגזר השלישי. יוזמות אלו הוצגו כדרך אפשרית להתמודד עם העוני הבין-דורי והשיעור הגבוה של ילדים עניים בישראל, שהוא מהגבוהים ביותר במדינות ה-OECD. סביב התוכנית התקיים שיח פורה, שבמסגרתו נדונו שיקולי מדיניות בעד ונגד אימוץ התוכנית בישראל. ההזדמנות המעשית להנהגת התוכנית נקרתה בעקבות הנסיבות הפוליטיות שנוצרו עם הקמת הממשלה בשנת 2015: התוכנית היוותה פשרה בהסכמים הקואליציוניים שאפשרה להגדיל את הקצבאות לילדים מבלי להעבירן למשפחות לצורך צריכה שוטפת. יישום התוכנית בפועל בישראל מבוסס על מודל של כלכלת רווחה מעורבת (Mixed Economy of Welfare), לפיו החסכוניות מועברים לניהולן של חברות פרטיות בשוק הפיננסי.

כתב העת **ביטחון סוציאלי** יקדיש גיליון מיוחד לתוכנית **חיסכון לכל ילד**, שיציג את הנושא בהיבטים מחקריים מגוונים.

אנו מזמינים חוקרות וחוקרים מדיסציפלינות שונות להגיש **מאמרים אקדמיים** לגיליון, ובכלל זה מאמרים שיציגו וינתחו את המדיניות ואת הבסיס התאורטי לה, תהליכי

התפתחות המדיניות, יישומה ותוצאותיה, לרבות ניתוח והערכה בהיבט ביקורתי והשוואתי. לצד המאמרים האקדמיים, אנו מזמינים הגשת **מאמרי דעה** קצרים (עד 2,500 מילים) בנושא. על מאמרים אלו להציג רעיון חדש או טיעון מקורי/ביקורתי בנושא חיסכון לכל ילד. ההנחיות להגשת המאמרים האקדמיים ומאמרי הדעה מפורטות ב- https://www.btl.gov.il/Publications/Social_Security/Pages/default.aspx

כדי לסייע לכותבים המעוניינים להגיש מאמרים לגיליון, וכדי לקדם ולהעשיר את השיח האקדמי בנושא של חיסכון לכל ילד, נקיים **סדנה מחקרית**. ההשתתפות בסדנה אינה חובה אך היא תספק לכותבים הזדמנות לקבל משוב על עבודתם לפני הגשת המאמר לשיפוט. מועד הסדנה **יום ה', 9 ביולי 2020**. המעוניינים להשתתף בסדנה ישלחו תקציר של המאמר לא יאוחר מיום א', 16 בפברואר 2020. משתתפי הסדנה יתבקשו לשלוח את טיוטת המאמר לסדנה שבועיים מראש.

את המאמרים, מאמרי הדעה והתקצירים יש לשלוח לעורכי הגיליון -
ד"ר אבישי בניש avishai.benish@mail.huji.ac.il
ד"ר תהילה רפאלי tehilarefaeli@gmail.com
נא לציין בנושא ההודעה **גיליון מיוחד בנושא חיסכון לכל ילד**

כל המאמרים יעברו שיפוט עמיתים כמקובל בכתב העת ביטחון סוציאלי

המועד האחרון להגשת המאמרים האקדמיים ומאמרי הדעה - יום ג', 15 בספטמבר 2020

המועד האחרון להגשת התקצירים לסדנה המחקרית - יום א', 16 בפברואר 2020

החלטות על השתתפות בסדנה יימסרו לפונים לא יאוחר מיום א', 1 במרץ 2020